

ZERVIN - ÚJ ÁLLAMILAG ELISMERT SZŐLŐFAJTA BADACSONYBÓL

Györffyné Jahnke Gizella, Májer János, Knolmajerné Szigeti Gyöngyi,
Németh Csaba

¹ *University of Pannonia, Centre of Agricultural Sciences, Research Institute for Viticulture and Enology, Badacsony, Hungary*

Intézetünkben évtizedek óta végzünk meteorológiai megfigyeléseket, amelyekből egyértelműen kitűnik, hogy a Balaton-felvidék termőhelyeinek többsége jellemzően aszályos. A csapadék mennyiségét és eloszlását tekintve is a legmegbízhatóbb meteorológiai elem a térségben. Gyakran igen komoly aszálytüneteket lehet megfigyelni a terület szőlőültetvényeiben, ezek alapján nyugodtan mondhatjuk, hogy az ország legszárazabb területei közé tartozik a Balaton északi partja..

A tenyészidő alatt a csapadékhiány igen magas hőmérséklettel párosul, ezért a termesztett borszőlőfajták rendre „lelágynak”, elveszítik savasságukat. A fehérborok minősége szempontjából fontos savtartalom a nyári hőségben rendszeresen „elég”, ami a borok minőségcsökkenésében mutatkozik meg.

Mindezek a tényezők a savas karakterű bort adó, savtartalmukat aszályos időben is megtartó fajtákra, fajtajelöltekre irányították a figyelmet. Az előző néhány év rendkívüli száraz időjárási körülményei között azt tapasztaltuk, hogy a régi pontuszi fajták a többi fajtához képest jobban megőrizték savtartalmukat.

A **Badacsony 15** hibridet a sorozat több tagjával együtt Kiss Ervin vizsgálta az Intézet badacsonyi és balatonakali telepein, és 1986-ban több évtizedes szőlőtermesztési és borászati értékvizsgálat után a legígéretesebbnek tartott hibridekből kísérleti és törzsültetvény létesítési céllal Badacsonyban a 041 hrsz-ú teraszokon ültetvényt létesített az akkor a Badacsonyi Állami Gazdasághoz tartozó Badacsonyi Kutatóállomás. Az említett ültetvények az 1993-as átszervezés során kárpótlási alapba kerültek. Az új tulajdonosokkal született megállapodása alapján a fajtaérték-kutatás keretein belül igyekeztünk vizsgálni a fajtákat, ami a gyakori tulajdonosváltás miatt nehézségekbe ütközött. Eközben a területeket egyetlen tulajdonos vásárolta meg, akinek a hozzájárulásával, 2001-2002. években, ezeken a táblákon, a korábbi vizsgálati eredmények kiegészítése céljából, kisparcellás kísérleteket végeztünk. A Badacsony 15 fajtajelöltet 2003-ban jelentettük be állami elismerésre, 2012-ben kapott állami elismerést **Zervin** néven.

A fajta erős növekedésű, kevés számú, fémereven álló vesszőt nevel. Fürtje vállas, tömött, középhosszú, széles, nagy; bogyója gömbölyű, kicsi, sárgás-zöld, alig hamvas; húsa puha, leves olvadó; héja közepvastag, tartós, nehezen szakadó. Virága hímnős.

Igen előnyös tulajdonsága, hogy nem érzékeny a szürkerothadásra. Október első felében érik. Jó termőképességű, közepes cukortermelő, jó minőségű, savas karakterű bort ad. Bor a jövőben pezsgő alapborként is számításba jöhet. A fajta jól kiegészíti a Balatoni Borvidéki Régió fajtasortimentjét.

KÜLÖNBÖZŐ ÉRÉSIDEJŰ BURGONYAFAJTÁK VIZSGÁLATA SZÁRAZ ÉVJÁRATBAN NYÍRSÉGI HOMOKTALAJON

Györgyi Gyuláné, Henzsel István, Zsombik László

Debreceni Egyetem AGTC KIT Nyíregyházi Kutatóintézet
4400 Nyíregyháza, Westsik Vilmos u. 4-6.

A burgonyatermesztés eredményességét jelentős mértékben meghatározza az alkalmazott genotípus adaptációs képessége. Az alkalmazkodó-képesség mellett a burgonya fajták abiotikus stresszekre adott reakcióinak vizsgálatára is lehetőséget adott az extrém időjárási értékekkel jellemezhető 2012. tenyészév. A kísérletet alacsony humusztartalmú (0,8%), savanyú ($\text{pH}_{(\text{KCl})} = 4,6$), laza homoktalajon ($K_A = 28$) állítottuk be öntözetlen körülmények között, 3 ismétlésben. A kontroll mellett a kisadagú műtrágya kezeléseket alkalmaztunk (1. táblázat), mely az adaptív reakciókat kevésbé befolyásolja, illetve következtetni enged a vizsgált fajták tápanyag-hasznosító képességére.

1. táblázat. A kísérletben alkalmazott műtrágya kezelések
(Nyíregyháza, 2012)

Kezelés	N	P	K
1	0	0	0
2	23,0	4,9	15,4
3	46,0	9,8	30,8
4	69,0	14,7	46,2

Vizsgálatainkban a vegetatív paraméterek közül a növénymagasság elemzésével jellemeztük különböző tápanyagkezelések vegetatív fejlődésre gyakorolt hatását, illetve a területegységre jutó gumótermés mérésével vizsgáltuk a tápanyagkezelések termésre gyakorolt hatását. A vizsgálatban 5 korai (*Aktiva*, *Boglárka*, *Jazzy*, *Solist* és *Gülbaba*) és 7 középérésű (*Musica*, *Red Sun*, *Shannon*, *Barna*, *Desirée*, *Romeo* és *Rachel*) fajta vett részt. Az eredményeket egytényezős varianciaanalízissel és lineáris korreláció számítással értékeltük ki.

A vegetatív fejlődés tekintetében a korai és középérésű burgonyafajták esetén egyértelmű különbség adódott az eltérő tenyészidejű fajták esetében, tápanyagkezeléstől függetlenül. A középérésű fajták átlagosan nagyobb föld feletti növénytömeget fejlesztettek, és nagyobb termést adtak, mint a korai érésű fajták. Az érési idő csoportokon belül megállapítható, hogy a nagyobb növénymagassággal nagyobb termés párosul, azonban nem minden fajta esetében adódott egyértelmű összefüggés. A középérésű fajták között a *Romeo* fajta az egyik legnagyobb föld feletti vegetatív tömeggel jellemezhető, ugyanakkor gumótermése nem kiemelkedő. A *Red Sun* fajta esetében éréscsoportjában a legalacsonyabb növénymagasságot mértük, azonban gumótermése nem volt kevesebb az éréscsoport átlagánál. Vizsgálatainkban a kisadagú műtrágyakezelés hatására a fajták többsége kismértékű lombnövekedéssel reagált, de a gumótermésben nem minden fajta esetében volt kimutatható a tápanyag módosító hatása. A korai éréscsoportú fajták jobban reagáltak a különböző tápanyagadagokra, mint a középérésű fajták, melynek oka lehet az évjárat második felének extremitása. A kijuttatott tápanyag mennyisége és a gumótermés között legszorosabb összefüggést a korai éréscsoportba tartozó *Gülbaba* és *Aktiva* fajták esetében tapasztaltunk.

A 2012-es extrém tenyészidejű évben a korai érésű burgonyafajták közül a *Gülbaba* és a *Boglárka*, a középérésű fajták közül a *Rachel* adta a legnagyobb termést vizsgálatainkban.